

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRV A

HRVATSKI JEZIK

viša razina

KNJIŽEVNOST I JEZIK

HRV A IK-1 D-S034

HRVA.34.HR.R.K1.32

18287

12

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci uz polazni tekst

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Pozorno pročitajte polazni tekst (prvi tekst) i riješite 1., 2., 3., 4. i 5. zadatak. Zadatci 1. i 2. odnose se na polazni tekst, a zadatci 3., 4. i 5. odnose se i na polazni tekst i na teoriju književnosti.

Prvi tekst

Pompejanska sličica

Tamo u dolu, gdje lovari šume
I srebrene vode teku,
Kučaju srca. – Crni satiri
Rumenog ovna peku.

I vjenčav se lišćem vinjage¹ bujne
Buku podižu divlju.
Kučaju srca. S ljupkog se gaja
Bijeje nimfe ozivlju.

Pod svijetlim panjem penje se plamen,
Ožarene dršću grane,
O grud satiru sakriva žena
Obraze milovane.

Vladimir Vidrić

A oko' u okol skaču satiri,
Pak se rozima biju –
Krčage nose – krčage vuku,
Slađano vino piju.

¹ *vinjaga* – lišće vinove loze

HRV A IK-1 D-S034

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

1. Kakav je ugođaj ostvaren u pjesmi? A. anakreontski B. baladičan C. elegičan D. psalmički	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
2. Tko podiže divlju buku? A. nimfe B. ovan C. satiri D. žena	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
3. Koja je od sljedećih stilskih figura upotrijebljena u sljedećemu primjeru? <i>Pod svijetlim panjem penje se plamen,</i> A. aliteracija B. anadiploza C. anafora D. asindeton	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
4. Koja je od sljedećih sintagma naglašena opkoračenjem? A. svijetli panj B. ožarene grane C. slađano vino D. bijele nimfe	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
5. U kojemu je stihu iskazan gustativni podražaj? A. <i>Tamo u dolu, gdje lovari šume</i> B. <i>Ožarene dršću grane,</i> C. <i>A oko' u okol skaču satiri,</i> D. <i>Slađano vino piju.</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (drugi tekst) i riješite 6., 7., 8., 9. i 10. zadatak.

Zadatci 6., 7., 8. i 9. odnose se na polazni tekst, a zadatak 10. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti.

Drugi tekst

Homer, *Odiseja*

Kada se òperê sasvim i namaže obilno uljem,
Odjeću ogrne, djeva što neudana mu daje.
Tada ga Zeusova kćerka Atena učini većim,
Krupnijim k tome na pogled, a s glave kosu mu gustu
Spusti, koja je bila perunici cvijetu slična.
Kao kad čovjek vješt oko srebra obl'jeva zlato,
Kog je naučio Hefest i Palada s njime Atena
Svakojakom um'jeću, te radi dražesna djela,
Tako Odiseja obli Atena milotom po glavi
I po plećima; potom daleko na obali sjedne
Sjajuć ljepotom on i milotom; gledala njega
Djeva te služavkama ljepokosim prozbori ona:
„Čujte me, služavke moje bjeloruke, nešto da kažem.
Jamačno s voljom sviju sa Olimpa bogova vječnih
Čovjek je došao taj u bogoliki feački narod; (...)”
A tad je stradalac divni Odisej pio i jeo
Željno, jer davno već nije kušao nikakve hrane.
Tada se Nausikaja djeva bjeloruka domisli ovom:
(...)
„Diži se, tûđinče, sada i pođimo u grad da tebe
U kuću mudroga oca dovedem, a u njoj ti velim
Da ćeš upoznati od svih Feačana knezove prve. (...)”

HRV A IK-1 D-S034

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

6. Što je tema polaznoga teksta? A. Odisejev boravak među Feačanima B. Odisejeva zaljubljenost u djevojku C. Odisejevo stradanje na moru D. Odisejev susret s Hefestom	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
7. Tko je uljepšavao Odiseja? A. Feačani B. Hefest C. Nausikaja D. Palada	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
8. S kim je uspoređen feački narod? A. s bogovima B. s junacima C. s robovima D. s tuđincima	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
9. Što je bilo slično <i>perunici cvijetu</i>? A. odjeća B. kosa C. pleća D. ruke	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
10. Koja je od sljedećih stilskih figura upotrijebljena u podcrtanome primjeru? „Čujte me, <u>služavke moje bjeloruke</u>, nešto da kažem. A. elipsa B. inverzija C. oksimoron D. personifikacija	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (treći tekst) i riješite 11., 12., 13., 14. i 15. zadatak.

Zadatci 11., 12. i 13. odnose se na polazni tekst, zadatak 14. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti, a zadatak 15. odnosi se i na polazni tekst i na djelo u cjelini.

Treći tekst

Miroslav Krleža, *Baraka Pet Be*

Vidovića su okupali u blatnom i krvavom paklu i unijeli ga u baraku „Pet Be”, koja je izgledala kao utroba velikog šlepa¹. S okrutnom protestantskom pedanterijom precizno sortirano stajalo je tamo šezdeset postelja, na svakoj po jednom tijelo, a nad svakim tijelom etiketa, da se zna, kako s tim tijelom stoji. Šlep je razdijeljen u tri grupe. Prva grupa, polomljene kosti. (Kosti strše kao iver. Ljudi leže bez glasa po danu. Samo kad je noć, javljaju se ranjenici, golgotski i iza glasa.) Druga grupa, amputirani. (Ruka ili noga, ili ruka i noga. Rane se ne povezuju, nego se pod tilovima suše kao suhomesnata roba.) Treća grupa, do ulaza lijevo, grupa „cuvaksa”. Taj cuvaks samo je na proputovanju kroz Pet Be. On putuje iz kupaonice u mrtvačnicu. I kad netko bude smješten u treću grupu, onda već baraka Pet Be znade, kakva je stvar, novi kandidat smrti, cuvaks!

Kada su ranjenog Vidovića unijeli u baraku i plegli na broj osam, onda je jedan Madžar, ljudekara iz grupe „broj jedan” (polomljene kosti), prezirno otpljucnuo i načinio prstom krst u zraku:

— No hát, Istenem!² Ovoga su mogli direktno prenijeti u mrtvačnicu.

¹ *šlep* – vrsta plovila

² *No hát, Istenem!* – No, dakle, moj Bože!

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

11. S čim je uspoređena baraka Pet Be? A. s brodom B. s mrtvačnicom C. s kupaonicom D. s paklom	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
12. Na koji su način podijeljene grupe ranjenika? A. prema nacionalnoj pripadnosti B. prema vjerskoj pripadnosti C. prema vojničkome stažu D. prema težini ozljeda	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
13. Što znači da se ranjenici javljaju <i>golgotski</i>? A. bijesno B. mučenički C. podrugljivo D. prezirno	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
14. U kojemu je od sljedećih primjera podcrtana riječ metafora? A. <i>Vidovića su okupali u blatnom i krvavom <u>paklu</u></i> B. <i>stajalo je tamo šezdeset <u>postelja</u></i> C. <i>Prva grupa, polomljene <u>kosti</u>.</i> D. <i>Kosti strše kao <u>iver</u>.</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
15. Koji je rat prikazan u noveli <i>Baraka Pet Be</i>? A. Tridesetogodišnji vjerski rat B. Prvi balkanski rat C. Prvi svjetski rat D. Drugi svjetski rat	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (četvrti tekst) i riješite 16., 17., 18., 19. i 20. zadatak.

Zadatci 16., 17., 18. i 19. odnose se na polazni tekst, a zadatak 20. odnosi se i na polazni tekst i na povijest književnosti.

Četvrti tekst

Mihail Jurjevič Ljermontov, *Junak našeg doba*

Poslije sat vremena doktor se vratio sa svog zadatka.

— Protiv vas je zaista skovana urota — reče mi. — Kod Grušnickog sam zatekao dragunskog kapetana i još jednog gospodina čije prezime nisam upamtio. Časak sam se zadržao u predsoblju da izujem kaljače. Strašno su galamili i prepirali se... „Nipošto ne pristajem!” — odgovorio je Grušnicki. — „On me javno uvrijedio; ono prije bilo je nešto sasvim drugo...” — „Što se to tebe tiče?” — odgovorio mu je kapetan. — „Ja preuzimam svu brigu na sebe. Bio sam svjedok u pet dvoboja, pa znam kako se to radi. Sve sam već smislio. Samo mi, molim te, nemoj smetati. Neće biti zgora da ga malo zaplašimo. A zašto da se ti izvrgavaš opasnosti ako nije potrebno?...” Uto sam ušao, pa su naglo umuknuli. Prilično smo dugo pregovarali; napokon smo se ovako sporazumjeli — na pet-šest vrsta odavde, u zabiti, ima jedan klanac; oni će otići tamo sutra ujutro u četiri sata a mi ćemo krenuti pola sata nakon njih; pucat ćete s udaljenosti od šest koraka — tako je zahtijevao sam Grušnicki. Onaj tko pogine ide na dušu Čerkeza. Ali sad evo što mi je sumnjivo — bit će da su oni, to jest svjedoci, donekle promijenili plan, pa kane nabiti pravim metkom samo pištolj Grušnickoga. To već miriše na ubojstvo (...).

HRV A IK-1 D-S034

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

16. Što je tema polaznoga teksta? A. otkazivanje dvoboja B. razotkrivanje urote C. sudski spor D. zastrašivanje protivnika	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
17. Tko izgovara sljedeću rečenicu? <i>Uto sam ušao, pa su naglo umuknuli.</i> A. doktor B. Grušnicki C. kapetan D. neimenovani gospodin	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
18. Što znači sljedeća rečenica? <i>Onaj tko pogine ide na dušu Čerkeza.</i> A. Čerkezi će biti odgovorni za smrt u dvoboju. B. Čerkezi će biti svjedoci u dvoboju. C. Čerkezi će žaliti za pokojnikom. D. Čerkezi će pokopati mrtvaca.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
19. Zašto dvoboj <i>miriše na ubojstvo</i>? A. zato što će samo jedan pištolj imati prave metke B. zato što će se dvoboj održati bez svjedoka C. zato što će se pucati s male udaljenosti D. zato što je dvoboj dogovoren u klanu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
20. U kojemu je stoljeću napisan roman <i>Junak našeg doba</i>? A. u 17. stoljeću B. u 18. stoljeću C. u 19. stoljeću D. u 20. stoljeću	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (peti tekst) i riješite 21., 22., 23., 24. i 25. zadatak.

Zadatci 21., 22. i 23. odnose se na polazni tekst, a zadatci 24. i 25. odnose se i na polazni tekst i na teoriju književnosti.

Peti tekst

Ranko Marinković, *Kiklop*

— Smješkate se vi, Eustahije plemeniti, a gospodin Adam se vas najviše i boji. U onom *glavnom*. Ništa Fredi, ništa Ugo, ni sve kohorte i razna bratstva njenih ležaća... vi, vi — Maestro upire prstom u njega — vi ste glavna opasnost. Vi ste sposobni za ljubav... ne gledajte me tako mrsko, mislim na najuzvišenije osjećaje — i kadri, što je najvažnije, da se oženite zbog tih osjećaja. A ona upravo i traži takvoga — Parsifala. Ukebat će ona vas, Eustahije, janje božje. Zato vas Adam i nastoji eli-mi-nirati.

Melkior se i dalje smješka, a milina mu zalijeva srce. Zar to može biti?... Vivijana?... To je očito neka njihova intriga. Dajdamska. I neće da vjeruje, a sve traži gdje je ta klopka njezina, da uleti, svom dušom.

— Ah, što ću, Adam će me minirati — već se razmeće on nehajno, čovjek mogućnik koji koraca po sagovima od cvijeća.

— Ja sam rekao *e-li-minirati*, je li tako, Cikorije? Uostalom, vi ćete mu i pomoći u tome ako imate zrno morske soli u glavi. A dotle, toplo preporučam, okrenite vi tu plovku na leđa, Eustahije blaženi. Provozajte se. Budimo rođaci, ha, ha...

HRV A IK-1 D-S034

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

21. Tko je Eustahije? A. Cikorije B. Maestro C. Melkior D. Parsifal	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
22. Čega se Adam boji? A. Boji se da će se Eustahije okrenuti protiv njega. B. Boji se da će mu Eustahije preoteti Vivijanu. C. Boji se da će Eustahije odati njegovu tajnu. D. Boji se da će ga Eustahije ubiti.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
23. Koja sintagma upućuje na Maistrovo mišljenje o Vivijani? A. <i>bratstva njenih ležaća</i> B. <i>janje božje</i> C. <i>njihova intriga</i> D. <i>klopka njezina</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
24. Koja je vrsta stilema upotrijebljena u sljedećemu primjeru? – <i>Ja sam rekao e-li-minirati,</i> A. grafostilem B. leksikostilem C. morfostilem D. sintaktostilem	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
25. Što metaforizira podcrtana riječ u sljedećemu primjeru? <i>okrenite vi tu <u>plovku</u> na leđa,</i> A. lađu B. rođakinju C. sreću D. Vivijanu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (šesti tekst) i riješite 26., 27., 28., 29. i 30. zadatak. Zadatci 26. i 27. odnose se na polazni tekst, zadatak 28. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti, a zadatci 29. i 30. odnose se i na polazni tekst i na djelo u cjelini.

Šesti tekst

Pavao Pavličić, *Koraljna vrata*

Stihovi su Krsti Brodnjaku bili nepoznati. Dobro je znao da su *Osmana* dopunjavali razni autori u raznim trenucima, te je dopune poznavao gotovo jednako dobro kao i spjev sam, premda je o dopjevima imao svoje mišljenje. Ovo nije bila ni jedna od tih dopuna. Ni Pijerka Sorkočevića, ni Zlatarićeva, ni Mažuranićeva. Ovo je bilo nešto drugo. Uostalom, to i nije mogla biti nijedna od tih dopuna, jer se tekst Četrnaestoga pjevanja ni po čemu nije razlikovao od teksta ostatka spjeva: ni po papiru, ni po rukopisu, ni po jeziku, ni po tinti. Jednostavno, ni po čemu. To je bilo nešto drugo. Nešto dotada posve nepoznato. Nije smio ni misliti što to znači.

Zato sada tek brzo prelista Četrnaesto pjevanje, koje je bilo prilično dugo, možda i tisuću stihova, i otvori sljedeći list. Ondje je stajao natpis: *Spieuagne Petnaesto*. Preletio je pogledom stranicu (prvi stih je glasio *Duscia caccho golubizza*), a onda je brzo nastavio listati dalje. Poslije Petnaestoga pjevanja dolazilo je Šesnaesto, pa Sedamnaesto. Dalje više nije ni bilo važno.

Polako je odložio rukopis na pod kraj sebe, i zabacio glavu. Nastojao je ovladati vlastitim mislima, koje su bile hladne, trezvene i nezainteresirane za sve na svijetu osim za rukopis, ali raspršene i zabavljene raznim licima toga otkrića.

HRV A IK-1 D-S034

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

26. Što se o Krsti Brodnjaku iskazuje sljedećom rečenicom? <i>Nije smio ni misliti što to znači.</i> A. Nije razumio jezik kojim je tekst napisan. B. Bio je uzbuđen zbog svojega otkrića. C. Nije znao tko je napisao tekst. D. Bojao se da ne ošteti papir.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
27. Što je pronašao Krsto Brodnjak? A. Mažuranićevu dopunu <i>Osmana</i> B. originalni rukopis <i>Osmana</i> C. tiskano izdanje <i>Osmana</i> D. prepjev <i>Osmana</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
28. Koja je stilska figura upotrijebljena u sljedećemu primjeru? <i>jer se tekst Četrnaestoga pjevanja ni po čemu nije razlikovao od teksta ostatka spjeva: ni po papiru, ni po rukopisu, ni po jeziku, ni po tinti.</i> A. antiteza B. gradacija C. hiperbola D. polisindeton	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
29. Što je Krsto Brodnjak bio po zanimanju? A. antropolog B. arheolog C. etnolog D. filolog	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
30. Na kojemu se otoku odvija radnja romana? A. na Hvaru B. na Korčuli C. na Lastovu D. na Mljetu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (sedmi tekst) i riješite 31., 32., 33., 34. i 35. zadatak.
Zadatci 31., 32., 33. i 34. odnose se na polazni tekst, a zadatak 35. odnosi se na djelo u cjelini.

Sedmi tekst

Ivo Brešan, *Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja*

ŠKUNCA: (...) Idemo dalje... Sad nailazi Amlet i govori svoj čuveni monolog: Biti il' ne biti... E, tu mi, vidite, morate ipak odati priznanje. Ja sam tu izbacio onu staru Šekspirovu subjektivističku dilemu. To: Biti il' ne biti, to je ovdje, znate, više jedna onako tipična naša, balkanska, hajdučka alternativa, u duhu naše svijetle tradicije: Ili ću ga ja njemu, ili će ga on meni... Razumijete? Ne? Svejedno! (*Škoki*): Idemo, mladiću!

ŠKOKO: Pušti me, učitelju... Ne mogu!

ŠKUNCA (*vuče ga nasilu*): Hajde, hajde, nije ti to ništa... Jesi li naučio napamet?

ŠKOKO (*vadi iz džepa papir*): Nisam.

ŠKUNCA i ŠKOKO (*govore zajedno, Škunca sa zanosom, a Škoko čitajući bez volje*):

Ili jesam ili ti ga nisam,
Niti znadem ko sam niti di sam,
Il ću biti ili ti ga neću,
Il ću pasti u nevolju veću.
Aoj, kralju, pljunem ti u lice,
Zašto gaziš narodne pravice?
(...)

ŠKUNCA: Eto, tako bi to nekako trebalo... Malo prijeteće gestikulacije, malo škripanja zubima, malo kolutanja očima, da sve kraljeve ovog svijeta od straha oblije smrtni znoj. Inače, moglo bi se protumačiti da ti je žao monarhije.

HRV A IK-1 D-S034

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

31. Što se iz polaznoga teksta saznaje o Škoki? A. Ne slaže se s učiteljevim savjetima. B. Nezainteresiran je za probu. C. Uživio se u lik koji glumi. D. Dobro je naučio tekst.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
32. Koja je od sljedećih tvrdnja o Škunci točna? A. Protivi se čitanju Shakespeareovih drama. B. Hvali bogatu tradiciju svojega naroda. C. Sarkastično se izražava. D. Prijeti Škoki.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
33. U kojemu od sljedećih primjera redatelj daje upute glumcu? A. <i>Idemo dalje...</i> B. <i>Razumijete? Ne? Svejedno!</i> C. <i>Jesi li naučio napamet?</i> D. <i>malo škripanja zubima, malo kolutanja očima</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
34. Što je Škunca učinio s izvornim Hamletovim monologom? A. Preradio ga je u epskim desetercima. B. Izbacio ga je iz dramskoga teksta. C. Preveo ga je doslovno. D. Dopisao je didaskalije.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
35. Gdje se odvija radnja drame <i>Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja</i>? A. u Dalmatinskoj zagori B. u Gorskom kotaru C. u Hrvatskome primorju D. u Hrvatskome zagorju	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci bez polaznoga teksta

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

36. Koja je osnovna jedinica antičke ili kvantitativne versifikacije?

- A. slog
- B. stopa
- C. stih
- D. strofa

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

37. Koja je od sljedećih riječi blisko značajna riječi žalopojka?

- A. ditiramb
- B. elegija
- C. epigram
- D. oda

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

38. Kako se zove Odisejev rodni kraj?

- A. Ilij
- B. Itaka
- C. Ogigija
- D. Teba

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S034

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

39. Koje književno djelo započinje sljedećim stihovima?

*Borbe slavim i muža što prvi sa obale Troje
stiže – sudbinom gnan – u Lavinij, na italske žale,
stradajuć silno na kopnu i na moru odredbom višnjih
koji ga gonjahu tako zbog srdžbe krute Junone;*

- A. Eshilov *Okovani Prometej*
- B. Homerova *Ilijada*
- C. Sofoklov *Kralj Edip*
- D. Vergilijeva *Eneida*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

40. Što je *Rumanac Trojski*?

- A. srednjovjekovna zbirka pjesama
- B. srednjovjekovna enciklopedija
- C. srednjovjekovni roman
- D. srednjovjekovni ep

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

41. Koji lik iz tragedije *Hamlet* Williama Shakespearea izgovara sljedeće stihove?

*Iz Engleske ja neću dočekati vijesti;
No proričem da izbor će za kralja pasti
Na Fortinbrasa. Na umoru za njega glasam;*

- A. Hamlet
- B. Horacije
- C. Klaudije
- D. Polonije

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S034

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

42. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na Džoru Držića? A. Najpoznatiji je dubrovački komediograf. B. Jedan je od prvih hrvatskih petrarkista. C. Autor je prve pjesničke inkunabule. D. Napisao je prvi hrvatski roman.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
43. Koje je od sljedećih djela Ivana Gundulića poema? A. <i>Dubravka</i> B. <i>Osman</i> C. <i>Prozerpina ugrabljena</i> D. <i>Suze sina razmetnoga</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
44. Koje od sljedećih književnih djela pripada dramskomu rodu? A. <i>Božanstvena komedija</i> Dantea Alighierija B. <i>Oslobođeni Jeruzalem</i> Torquata Tassa C. <i>Dekameron</i> Giovannija Boccaccia D. <i>Fedra</i> Jeana Racinea	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
45. Na koje se književno razdoblje odnosi sintagma <i>svjetska bol</i>? A. na barok B. na klasicizam C. na romantizam D. na realizam	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
46. Koji je od sljedećih književnika stvarao u razdoblju hrvatskoga romantizma? A. Matija Petar Katančić B. Silvije Strahimir Kranjčević C. Stanko Vraz D. Vladimir Vidrić	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

47. Iz kojega je književnog djela sljedeća rečenica?

Kad se Emma vratila kući, isprva joj se sviđa da zapovijeda služinčadi; ali joj se seoski život nakon toga ogadi i ona stade čeznuti za samostanom.

- A. iz romana *Zločin i kazna* Fjodora Mihajloviča Dostojevskoga
- B. iz romana *Gospođa Bovary* Gustavea Flauberta
- C. iz romana *Otac Goriot* Honoréa de Balzaca
- D. iz romana *Combray* Marcela Prousta

A.

☐

B.

☐

C.

☐

D.

☐

48. Koju od sljedećih rečenica izgovara Ivica Kičmanović?

- A. *Rekao sam joj da je barunica predsjednica Dobrotvornog ureda, pa neka napiše na taj Dobrotvorni Ured svoju molbu, neka navede sve svoje razloge, pak će tako dobiti svoju šivaću mašinu.*
- B. *Majka će ozdraviti, a ja ću se vratiti u škole: neću uružinsku sobu bogatoga Mecene, nego ću se već protući od nemila do nedraga kao siromašni đak, dokle svršim nauke.*
- C. *Najljepše što sam dosele vidio, to ste vi, Izabelo, ljepša od mora i od strijele, od cvijeta i od svijeta.*
- D. — *Bože moj, Fanny, ja te već odavna poznajem, a tek danaske vidim kako si lijepa.*

A.

☐

B.

☐

C.

☐

D.

☐

49. Koji je od sljedećih književnika bio parnasovac?

- A. Alphonse de Lamartine
- B. George Gordon Byron
- C. Leconte de Lisle
- D. Luis de Góngora

A.

☐

B.

☐

C.

☐

D.

☐

HRV A IK-1 D-S034

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

50. Na koji se roman odnosi sljedeća rečenica? Nakon školovanja u Beču glavni lik odlazi u primorski gradić gdje radi kao učitelj. A. na roman <i>Bijeg</i> Milutina Cihlara Nehajeva B. na roman <i>Zlatarovo zlato</i> Augusta Šenoe C. na roman <i>U registraturi</i> Ante Kovačića D. na roman <i>Prokleta avlija</i> Ive Andrića	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
51. U kojemu se književnom djelu pojavljuju likovi Solus i Izabela? A. u romanu <i>Posljednji Stipančići</i> Vjenceslava Novaka B. u noveli <i>Cvijet sa raskršća</i> Antuna Gustava Matoša C. u romanu <i>Kratki izlet</i> Antuna Šoljana D. u noveli <i>Prah</i> Ranka Marinkovića	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
52. Koji je od sljedećih književnika stvarao u 20. stoljeću? A. Charles Baudelaire B. Edgar Allan Poe C. Franz Kafka D. Nikolaj Vasiljevič Gogolj	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
53. Na koji se književni lik odnosi sljedeća rečenica? Vođa putovanja u Gradinu uspijeva motivirati mlade ljude da pođu na istraživačko putovanje. A. na Karađoza B. na Kyrialesa C. na Roka D. na Uga	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
54. Koji je od sljedećih književnih časopisa pokrenut 1952. godine? A. <i>Juriš</i> B. <i>Kolo</i> C. <i>Krugovi</i> D. <i>Vijenac</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

55. Tko je napisao roman *Psi u trgovištu*?

- A. Antun Šoljan
- B. Ivan Aralica
- C. Ivo Andrić
- D. Pavao Pavličić

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S034

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

II. Hrvatski jezik

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

56. U kojoj je od sljedećih riječi provedeno jednačenje po mjestu tvorbe?

- A. ključić
- B. končić
- C. kruščić
- D. kružić

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

57. U kojoj se od sljedećih riječi nalazi nepostojani a?

- A. brkat
- B. prazan
- C. sivkast
- D. uplakan

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

58. Koja je od sljedećih riječi pravopisno točna?

- A. podkrovlje
- B. podpalublje
- C. podpredsjednik
- D. podstanar

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S034

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

59. Koliko je zanaglasnica u sljedećoj rečenici? Lako će biti njemu jer je svetac, a mi ne znamo hoćemo li se uspjeti spasiti. A. tri B. četiri C. pet D. šest	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
60. U kojemu su od sljedećih primjera obje riječi pravopisno točne? A. izmjeniti – izmjenjivati B. rješiti – rješavati C. smjestiti – smještati D. zasjeći – zasjecati	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
61. Koja je od sljedećih rečenica napisana u skladu s pravilima o pisanju velikoga i malog početnog slova? A. Veleposlanika je primila hrvatska ministrica vanjskih i europskih poslova. B. Veleposlanika je primila hrvatska Ministrica vanjskih i europskih poslova. C. Veleposlanika je primila hrvatska Ministrica Vanjskih i europskih poslova. D. Veleposlanika je primila hrvatska ministrica Vanjskih i Europskih poslova.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
62. U kojemu je od sljedećih primjera glagolski prilog pravopisno točan? A. drhtati – drščući B. nijekati – niječući C. slijetati – sliječujući D. šaptati – šapčući	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
63. Koja od podcrtanih riječi u sljedećim rečenicama ima gramatički morfem -e? A. Seljani su odlučno branili <u>polje</u> od nabujale vode. B. Njezino je <u>ime</u> odjeknulo u polupraznoj dvorani. C. Na <u>rame</u> je stavio očevu staru lovačku pušku. D. U travi je pronašla izgubljeno crno <u>mače</u>.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

64. Što je oblikotvorna osnova riječi <i>rukavica</i>? A. ruk- B. ruka- C. rukav- D. rukavic-	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
65. U kojemu je padežu podcrtana riječ u sljedećoj rečenici? S vrata su nas promatrali neki ljudi u vrlo neobičnim <u>odorama</u>. A. u dativu B. u akuzativu C. u lokativu D. u instrumentalu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
66. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtana riječ pokazna zamjenica? A. Pokušavam se sjetiti <u>svojega</u> prošlogodišnjeg ljetovanja. B. Družim se s <u>onim</u> suradnicima koji vole pustolovine. C. Dobro promislim prije nego što <u>ikomu</u> povjerujem. D. Volim razgovarati o <u>svakakvim</u> temama.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
67. Koji je glagolski prilog glagola <i>skočiti</i>? A. skačući B. skakajući C. skočivši D. skoknuvši	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
68. U kojemu je glagolskome obliku predikat u sljedećoj rečenici? Ja bih se uvijek čuvao preoštrih kritika tuđega rada. A. u futuru I. B. u futuru II. C. u kondicionalu I. D. u kondicionalu II.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

69. Koja je od sljedećih rečenica gramatički točna? A. Pitali smo ih jesu li za ili protiv promjena. B. Posadila sam cvijeće ispred i iza kuće. C. Posjetitelji su stajali u i oko učionice. D. Kupovali smo robu sa i bez popusta.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
70. Koja je riječ u sljedećoj rečenici objekt? Naš dvorac odavno srušiše topovi vojske generala Bertranda. A. dvorac B. topovi C. vojske D. generala	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
71. Što je po sintaktičkoj službi podcrtana riječ u sljedećoj rečenici? Na radiju je i dalje trajala <u>rasprava</u> o gospodarskome oporavku. A. priložna oznaka B. predikat C. subjekt D. objekt	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
72. Koja je od sljedećih zavisnosloženih rečenica objektna rečenica? A. Svi su uznemireni iako se on nalazi među čvrstim zidinama svojega grada. B. Bili su spokojni jer se on nalazi među čvrstim zidinama svojega grada. C. Saznala je kako se on nalazi među čvrstim zidinama svojega grada. D. Znalo se da se on nalazi među čvrstim zidinama svojega grada.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
73. Koliko je surečenica u sljedećoj složenoj rečenici? Poželio je da budu s njim dok čeka presudu koja će odrediti njegovu sudbinu. A. dvije B. tri C. četiri D. pet	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

74. Koja je od sljedećih sintagma atributna sintagma? A. oštetiti bacanjem B. bacanje kladiva C. bacati kamen D. brzo bacati	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
75. U kojoj se od sljedećih rečenica nalazi pleonazam? A. Od gripe su oboljevale domaće i divlje životinje. B. Petar strmim stubama siđe dolje po krumpir. C. Namjeravao je barunu napisati pismo. D. Lisnato se tijesto prvo tanko razvuče.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
76. Koja je od sljedećih tvorenica tvorena tvorbenim sufiksom <i>-ica</i>? A. grančica B. klupčica C. sličica D. stvarčica	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
77. Kojim je tvorbenim načinom nastala tvorenica <i>košarkaš</i>? A. prefiksarno-sufiksarnom tvorbom B. složeno-sufiksarnom tvorbom C. sufiksarnom tvorbom D. slaganjem	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
78. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtana riječ arhaizam? A. <u>Talir</u> je srebrni novac koji se upotrebljavao od 16. do sredine 20. stoljeća. B. <u>Helebarda</u> je srednjovjekovno dugačko koplje sa sjekirom na vrhu. C. <u>Arkiv</u> je ustanova u kojoj se čuvaju pisani dokumenti iz prošlosti. D. <u>Harač</u> je danak koji se uzimao u vrijeme Osmanskoga Carstva.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

79. Kojoj vrsti leksema pripada podcrtana riječ u sljedećoj rečenici? Nagradu je dobio dvadesetogodišnji <u>Karlovc</u>anin. A. ekonimima B. eponimima C. etnicima D. etnonimima	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
80. Koje je godine objavljena <i>Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika</i>? A. 1835. godine B. 1850. godine C. 1954. godine D. 1967. godine	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S034 01	

ZADATAK ZA PISANJE ŠKOLSKOGA ESEJA

Prvi polazni tekst

Vjenceslav Novak, *Posljednji Stipančići*

Činilo se da je otac radio pravo što je sudio u pogledu Jurjevoga talenta. U petoj godini znao je Juraj čitati i pisati, u šestoj godini razumio se već u čitanje geografske karte, znao naizust sve evropske države sa glavnim im gradovima i brojem stanovnika, znao imena gorâ, rijekâ i tako dalje. U osmoj godini podučavao ga je uz oca u školskim predmetima pater Bonaventura, silno jak čovjek okrugle glave, zaburmučenog nosa, crvenog lica, debelog vrata i velikog trbuha. Matematika je Jurju osobito išla u glavu, a učio je lako i jezike. U desetoj godini govorio je pored materinskoga jezika njemački i talijanski i prevađao iz latinskoga. Na očev imendan i iza svakoga ispita držao bi otac gozbu. To je bio jedini dan kad bi otvorio svoja vrata ljudima koji nijesu bili članovi njegove obitelji. (...) Najsvečaniji čas kod stola bila bi Jurjeva zahvalnica ocu i učiteljima što bi on u tri jezika govorio: njemački, talijanski pa latinski.

Drugi polazni tekst

Milutin Cihlar Nehajev, *Bijeg*

Sa pet godina Đuro je već razumio i znao više nego »đaci« koji su svršavali pučku školu. Sve je gledalo u njem neko gotovo čudovište, osobito otkad su u gimnaziji profesori potvrdili da takva talenta nije bilo za njihova vremena u školi. Još jače se raširi to uvjerenje kad su u omladinskim listovima počeli izlaziti neki Đurini književni pokušaji; sa sedamnaest godina vrijedio je već i u očima sudrugova i kod profesora kao sigurna buduća veličina.

Više od svih bila je o tom uvjerena njegova mati. (...) Koliko je mogla, podupirala je sama sina, kupovala mu knjige, dala ga izučiti glasovir; a pomagao joj je i stric Toma koji je bio bez obitelji, pa je Đuku zavolio kao svoje dijete. Njemu za volju zvali su ga i Đurom, što nije obično ime u Primorju (...). U obitelji bilo je već kao stalno da će od tjelesno inače dosta slaboga dječaka postati slavan muž; a to je potvrdila i teta Klara koja je – sjećajući se da se je sa majčine strane sva obitelj sastojala od duševno silno razvitih ljudi što su ipak više ili manje pustolovno završili život – važno kazala: Od ovoga dječaka bit će ili nešto ili ništa.

Smjernice

- Predstavite romane *Posljednji Stipančići* i *Bijeg* u kontekstu razdoblja u kojima su nastali.
- Usporedite Jurja Stipančića i Đuru Andrijaševića na temelju djela u cjelini.
- Usporedite polazne tekstove.
- Protumačite na temelju čitateljskoga iskustva kako odgoj i društvena sredina određuju živote književnih likova.
- Obrazložite svoje tvrdnje.